

01 octombrie 2020

La Nr.

Nr. 04-2/18

din

Doamnei Zinaida GRECEANŪ
Președintele Parlamentului Republicii Moldova

**Propunere de perfecționare a legislației
în temeiul art. 27 lit. a) din Legea nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului
(Ombudsmanul)**

În exercitarea mandatului său, Avocatul Poporului prezintă subiecților cu drept de inițiativă legislativă propuneri și recomandări de perfecționare a legislației în vederea eliminării cauzelor și condițiilor ce creează premise pentru încălcarea drepturilor și libertăților omului.

Avocatul Poporului salută modificările operate la articolul 33 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii prin Legea nr.158 din 20.07.2020 (în vigoare de la 01.01.2021) prin care a fost acordată persoanelor care au activat sau activează în câmpul muncii după realizarea dreptului la pensie opțiunea de a depune cererea de reexaminare a pensiei pentru limită de vârstă și în mod electronic. Suntem de acord că prin acest mod va fi facilitat accesul la serviciile publice și se va contribui la asigurarea respectării drepturilor persoanelor la protecție socială, astfel fiind evitate, într-o anumită măsură, aglomerările la ghișeele instituțiilor teritoriale de asigurări sociale, în mod special în situații pandemice.

Cu toate acestea, Avocatul Poporului, analizând cadrul normativ în vigoare, dar și informația furnizată de Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS), la solicitare, propune examinarea unei opțiuni suplimentare, care ar contribui la facilitarea acestui proces prin **reexaminarea pensiei din oficiu**, în baza datelor deținute de către entitatea menționată supra și cu expedierea ulterioară a deciziei respective beneficiarului.

Menționăm, că în contextul modificărilor inițiate pentru completarea articolului 33 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii¹ Avocatul Poporului a înaintat o adresare Casei Naționale de Asigurări Sociale pentru elucidarea situației reale cu privire la baza de date gestionată/ registrul de stat al evidenței individuale (în ce măsură se cuprind informațiile despre beneficiarii de

¹ https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/subiect24_12.pdf

pensii). De asemenea, s-a solicitat furnizarea informației privind sistematizarea informației scanate din carnetele de muncă și posibilitatea utilizării acestor date la reexaminarea pensiilor, în condițiile articolului 33 alin. (1) lit. (c).

Potrivit informației furnizate, CNAS a efectuat scanarea informației din carnetele de muncă cu privire la activitatea de muncă realizată de către persoanele asigurate pînă la 01.01.1999. La etapa actuală, CNAS este în proces de prelucrare/sistematizare a informației din carnetele de muncă citite.

De asemenea, în răspuns se menționează că odată cu definitivarea prelucrării informației din carnetele de muncă scanate și completarea conturilor personale de asigurări sociale, urmează a fi modificat cadrul normativ privind modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor. Ulterior, informația va fi utilizată la stabilirea/reexaminarea pensiilor.

Din cele prezentate, concluzionăm că CNAS deține informația necesară pentru reexaminarea pensiilor, aceasta fiind scanată din carnetele de muncă ale persoanelor. Prin urmare, considerăm că această informație va facilita procesul, astfel încât solicitanții să nu fie obligați să depună cereri sau să se prezinte suplimentar la oficiile teritoriale.

Suntem de părerea că reexaminarea pensiei nu trebuie să fie făcută în baza unei cereri suplimentare, având în vedere că persoana **de fapt este îndreptățită prin lege**, iar CNAS dispune de toate datele necesare pentru reexaminarea pensiei pentru limită de vârstă stabilită. Mai mult, ținând cont de faptul că beneficiarii acestor servicii sunt mai vulnerabili (vârsta înaintată, lipsa unui certificat de creare a semnăturii electronice, acces limitat la internet sau aptitudini reduse de utilizare a calculatorului) oportun ar fi reexaminarea pensiei în baza informației disponibile/datelor procesate **din oficiu**, ca beneficiarii să nu fie expuși factorilor externi (de exemplu: temperaturi ridicate sau din contra, pandemia etc.). Respectiv, autoritatea de asigurări sociale ar trebui să expedieze beneficiarului decizia privind reexaminarea pensiei cu informația privind datele utilizate pentru a oferi acestuia posibilitatea contestării sau oferirii datelor suplimentare, în caz de dezacord cu decizia remisă.

Subliniez, că revizuirea pensiilor din oficiu este o procedură pe larg utilizată în mai multe state ale Uniunii Europene, inclusiv în România² (**Legea nr. 263 din 16 decembrie 2010**³). În Germania⁴, de exemplu, chiar și pensiile se stabilesc în așa mod.

² <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/219314>

³ Publicată în MO al României nr. 852 din 20 decembrie 2010

⁴ <https://www.deutsche->

[rentenversicherung.de/DRV/DE/Experten/Traeger/Rheinland/Fachinformationen/Rundschreiben/2019/1_2019.html](https://www.deutsche-rentenversicherung.de/DRV/DE/Experten/Traeger/Rheinland/Fachinformationen/Rundschreiben/2019/1_2019.html) (site-ul "Asigurarea germană de pensii")

Consider că o astfel de abordare ar fi binevenită pentru Republica Moldova în vederea îmbunătățirii accesului la serviciile publice și, astfel, asigurarea respectării plene a dreptului la asistența socială pentru beneficiarii de pensii.

În lumina raționamentelor enunțate, dar și pentru asigurarea respectării și protejării dreptului la asistența socială, Avocatul Poporului își exprimă disponibilitatea contribuiri la procesul decizional, în limita arealului de competență și expertiză de care dispune.

Ținând cont de prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova, în temeiul art. 27 din Legea nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), în vederea eliminării cauzelor și condițiilor ce creează premise pentru încălcarea drepturilor și libertăților omului,

PROPUN:

Examinarea oportunității inițierii procedurii de modificare a prevederilor art.33, în special prevederilor ce vizează procedura de reexaminare a pensiilor în cazul persoanelor care continuă să activeze după realizarea dreptului la pensie (alin. (4¹) și (4²)), prin care să fie prevăzută **reexaminarea pensiei pentru limită de vârstă din oficiu** de către autoritatea de asigurări sociale competentă, în baza informației din baza de date, gestionată de CNAS sau informației prezentate suplimentar, la solicitare, de beneficiar pentru asigurarea dreptului la servicii eficiente de protecție socială a beneficiarilor de pensii pentru limită de vârstă.

Despre decizia/acțiunile întreprinse, rog respectuos să fiu informat în termen proxim.

Cu respect,

Mihail COTOROBAL,
Avocatul Poporului (Ombudsmanul)